

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/336/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2613201660
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2613201660.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a členiek senátu: JUDr. Lea Stovičková a JUDr. Daša Kontríková v právnej veci navrhovateľa: X. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., P. XX, zastúpený: MUDr. F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., P. XX, proti odporcovi: P. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., X. XXX, o výživné na plnoleté dieťa, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Senica, č. k. 9C/17/2013-97 zo dňa 22. mája 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa potvrdzuje.

Navrhovateľovi sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal odporcu platiť navrhovateľovi výživné vo výške 180 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred od 27.02.2013. Nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 27.02.2013 do 31.05.2013 vo výške 297,92 eura odporcovi povolil zaplatiť v štyroch rovnakých splátkach po 74,48 eura mesačne splatných spolu s bežným výživným k rukám navrhovateľa, pričom splatnosť prvej splátky súd určil v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku, pod následkom straty výhody splátok. Vo zvyšnej časti súd návrh navrhovateľa zamietol. Súd týmto rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Skalica č.k. 3P 36/2009 - 44 zo dňa 20. mája 2009 v časti výšky výživného. Súd navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal. Po právnej stránke rozsudok odôvodnil aplikáciou § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Skutkovo rozsudok odôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním mal preukázané, že návrh na zvýšenie výživného podal navrhovateľ dôvodne. Zvýšenie výživného je plne odôvodnené predovšetkým podstatnou zmenou pomerov na strane navrhovateľa, ktorý je v súčasnosti vysokoškolák, študuje na vysokej škole v Českej republike. Výdavky súvisiace so školou prevyšujú 6.200 Kč (248 eur) mesačne, to znamená, že oproti času, kedy súd rozhodoval naposledy, vzrástli približne o 134 eur. Okrem toho sú tu ďalšie výdavky spojené s používaním mobilu (30 eur mesačne), športom (20 eur mesačne), platby poisťného (49,53 eur mesačne), ktoré hradí matka. Čo sa týka matky navrhovateľa, jej príjem oproti minulému času vzrástol, zvýšili sa ale aj jej výdavky spojené s bývaním. Odporca bol v minulosti chorý, no napriek tomu, že tvrdí, že jeho zdravotný stav je zlý, lekárska správa z poslednej kontroly ani odborný posudok uvedené tvrdenie nepreukázali. Naopak, oproti minulému času sa u odporcu znížila miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti. Navyše, správanie sa samotného odporcu nasvedčuje, že sa mu v podnikaní darí, ak by tomu tak nebolo, nepochybne by nepristúpil k uzavretiu dvoch úverových zmlúv v krátkom rozmedzí po sebe (2/2013 a 4/2013) a nezaviazal sa tak k splácaniu sumy v priemere 444 eur mesačne. Taktiež výdavky, ktoré odporca má a ktoré je schopný zo svojich príjmov mesačne uhrádzať, poukazujú na jeho pomerne slušnú životnú úroveň. Okrem výdavkov spojených s bývaním odporca sám na stravu, oblečenie a drogériu mesačne minie 320 eur, okrem toho mesačne zaplatí 200 eur za pohonné hmoty, pričom ako sám uviedol, ide o spotrebu na osobné účely. Popritom je schopný splácať

tri úvery. Okrem peňazí z podnikania má odporca ešte príjem z dôchodku. Keďže v zmysle zákona každé dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, tak aj navrhovateľ má právo na takú životnú úroveň, akú dosahuje jeho otec. Keďže navrhovateľ doposiaľ nenadobudol schopnosť sám sa živiť, je odporca povinný zabezpečiť adekvátnu životnú úroveň synovi prostredníctvom výživného. Treba zdôrazniť, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. A v prípade, ak otec len na osobnú spotrebu minie 320 eur mesačne, nebude zrejme zodpovedajúce výživné ponúkané odporcom vo výške 110 eur mesačne, z ktorého by dospelý syn nebol schopný uhradiť si ani len výdavky súvisiace výlučne s jeho vysokoškolským štúdiom. Súd má za to, že suma 110 eur mesačne je nepostačujúca na úhradu zvýšených potrieb navrhovateľa a má za to, že výživné vo výške 180 eur mesačne je primerané jednak zárobkovým možnostiam a schopnostiam odporcu, jednak veku a odôvodneným potrebám navrhovateľa. Súd vychádzal z toho, že aj matka má svoj podiel na vyživovacej povinnosti k navrhovateľovi, pričom v konaní bolo preukázané, že matka si túto povinnosť aj plní. Navyše počas pobytu navrhovateľa doma zabezpečuje aj osobnú starostlivosť o neho. Na základe uvedeného súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Keďže výživné bolo určované spätne ku dňu podania návrhu na súd, t.j. od 27.02.2013, vznikol odporcovi ku dňu vyhlásenia rozhodnutia na zročnom výživnom nedoplatok za obdobie od 27.02.2013 do 31.05.2013. Vzhľadom k výške nedoplatku súd umožnil tento odporcovi zaplatiť v štyroch primeraných mesačných splátkach. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 142 ods. 2 písm. O.s.p. s tým, že navrhovateľovi náhradu trov konania súd nepriznal, nakoľko mu v konaní žiadne trovy nevznikli a náhradu trov konania nepožadoval.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie odporca. V odvolaní uviedol, že s rozsudkom nesúhlasí, lebo súd neprihliadol na zlý zdravotný stav odporcu a jeho možnosti zárobku. Z predložených daňových priznaní je zrejmé, že príjem odporcu za rok 2011 bol vo výške 4.257,58 eura za rok, čo mesačne predstavuje sumu 354,80 eura a za rok 2012 bol vo výške 4.498,84 eura, čo mesačne predstavuje sumu 374,90 eura. Tento príjem spolu s čiastočným invalidným dôchodkom odporcovi neumožňuje platiť výživné vo výške 180 eur mesačne, lebo zostatok finančných prostriedkov nepostačuje potom na pokrytie základných potrieb odporcu a financie na lieky. Súd prihliadol na potrebu návštevy navrhovateľa v posilňovni, zvýšenú potrebu športového oblečenia a podobne, ale neprihliadal na základné potreby a lieky pre odporcu. Navrhovateľ je dospelý a pre svoje zvýšené výdavky sa môže zamestnať ako brigádnik a finančné prostriedky si takto zabezpečiť. Tento spôsob je u študentov obvyklý a normálny. Aj telefón vo výške 30 eur je výdavok nad štandardný a nie je pre navrhovateľa nevyhnutný. Nepreukázal výšku nákladov na internát a stravné a odporca sa domnieva, že výživné vo výške 110 eur na potreby navrhovateľa sú dostatočné. Na základe uvedených skutočností navrhol odporca rozsudok Okresného súdu v Senici zmeniť a určiť výživné vo výške 110 eur mesačne.

K odvolaniu sa vyjadril navrhovateľ podaním doručeným súdu 01.08.2013. Vo vyjadrení uviedol, že prvostupňový súd vykonal všetko potrebné dokazovanie za účelom zistenia príjmu rodičov i odôvodnených potrieb navrhovateľa. Výdavky navrhovateľa sú pravdivé čo navrhovateľ preukázal potvrdeniami. Tvrdenie odporcu, že nemá finančné prostriedky na platenie výživného sú nepravdivé a zavádzajúce. Navrhovateľ považoval určené výživné súdom v súlade s finančnými možnostami odporcu. Z vedených dôvodov navrhol rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť.

Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné a boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 cit. zák pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 cit. zákona dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 76 ods. 1, 2 výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvého stupňa riadne zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok na zvýšenie výživného a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právne závery vo veci, s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje na správne písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchýliť a nemôže vyhovieť odvolateľovi.

V zmysle súdom prvého stupňa aplikovaného ustanovenia § 78 Zákona o rodine i v spojení s ustanovením § 163 ods. 1 O.s.p., dohody i súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery, resp. ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku výživného, pričom zmena rozsudku je prípustná od podania návrhu, keďže navrhovateľ nadobudol plnoletosť. Hmotnoprávnou podmienkou pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom je teda zmena pomerov, ktorá musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne, t.j. okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne, t.j. vývojom životných nákladov.

Dokazovaním vykonaným prvostupňovým súdom bolo preukázané, že v danom prípade došlo najmä na strane navrhovateľa k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšiť výšku doteraz stanoveného výživného z 83 eur na 180 eur. Pri poslednom rozhodovaní o výživnom v máji 2009 bol navrhovateľ ešte maloletý, navštevoval 1. ročník strednej školy, Technického lýcea v Myjave. V čase rozhodovania súdom prvého stupňa navrhovateľ je plnoletý a v školskom roku 2012/2013 navštevoval 1. ročník bakalárskeho štúdia Univerzity Tomáša Baťu v Zlíne. V Zlíne býva na internáte, nepravidelne, počas víkendov dochádza k matke.

V čase úpravy výživného v roku 2009 bol odporca podnikateľom, podľa daňového priznania jeho základ dane (rozdiel medzi príjmami a výdavkami) predstavoval 1.289,66 eura za rok 2007 a 3.886,05 eura za rok 2008. Podľa daňového priznania za rok 2008 predstavoval základ dane u matky navrhovateľa 11.276,30 eura. V čase poslednej úpravy výživného v roku 2013 odporca pokračoval v podnikaní, podľa

daňového priznania jeho základ dane (rozdiel medzi príjmami a výdavkami) predstavoval za rok 2011 4.257,58 eura a za rok 2012 4.498,84 eura. Odporcovi bol priznaný čiastočný invalidný dôchodok a v čase rozhodovania súdom prvého stupňa tento odporca poberal vo výške 274,30 eura. Podľa daňového priznania za rok 2012 predstavoval základ dane u matky navrhovateľa 20.679,53 eura.

Súd prvého stupňa správne poukázal na podstatnú zmenu pomerov na strane navrhovateľa, ktorý sa stal vysokoškolákom, študuje v Českej republike, s čím sú spojené zvýšené výdavky súvisiace s ubytovaním, stravovaním, cestovným, návštevou školy. Zmenu pomerov u navrhovateľa bolo možné zohľadniť pri určovaní výživného do tej miery, do akej to umožňujú zárobkové a majetkové možnosti a schopnosti povinného rodiča, v tomto prípade odporcu. Odôvodnené potreby navrhovateľa (dieťaťa) môžu byť rôzne podľa okolností každého jednotlivého prípadu. Sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu navrhovateľa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a rozsahu jeho prípravy na budúce povolanie a ďalších okolností. Výživné pre navrhovateľa nemá slúžiť len na uspokojovanie všetkých jeho najzákladnejších hmotných potrieb (jedlo, bývanie, ošatenie, obuv) ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj navrhovateľa (vzdelávanie, prípravu na povolanie, kultúrne, športové, rekreačné potreby a pod.). Rozsah určenej vyživovacej povinnosti zásadne závisí aj od reálnych možností, schopností a majetkových pomerov povinného odporcu, rodiča. Teda ak má povinný rodič nižší príjem, dieťa dostáva menej (hoci jeho potreby sú väčšie) a rodič s vysokým príjmom sa podieľa na výživnom vo vyššej miere a je reálne, že sa nepodieľa len na najzákladnejších potrebách dieťaťa, ale aj na jeho ďalších potrebách.

Odporca v odvolaní poukazoval predovšetkým na to, že podľa daňového priznania jeho čistý mesačný príjem v roku 2011 predstavoval sumu 354,80 eura a za rok 2012 374,90 eura. Tento príjem spolu s čiastočným invalidným dôchodkom odporcovi neumožňuje platiť výživné vo výške 180 eur mesačne, lebo zostatok finančných prostriedkov nepostačuje potom na pokrytie základných potrieb odporcu a financie na lieky.

Z vykonaného dokazovania pred súdom prvého stupňa ale vyplýva, že odporca vyčíslil svoje mesačné náklady na živobytie sumou od 1.366 do 1.516 eur mesačne, pričom tieto náklady pozostávali z nájomného vo výške 174 eur, energie 20 eur, telefóny 130 eur, splátky úverov 417 eur, výživné na dcéru 150 eur, poisťné na auto 44 eur, životné poisťenie 11 eur, strava 150 - 200 eur, lieky 50 eur, benzín 100 - 200 eur, oblečenie drogéria 120 eur.

Z uvedeného je potom možné vyvodiť záver, že reálne príjmy odporcu musia byť podstatne vyššie, ako to uvádza odporca v odvolaní a odporca sa môže podieľať na výživnom vo výške určenej súdom prvého stupňa. V danom prípade, keď odporca je podnikateľom nie je možné pri určovaní výšky príjmu vychádzať len zo zisku (zdanený rozdiel medzi príjmami a výdajmi), pretože zisk vyjadruje len účtovný (ekonomický) stav podnikateľskej činnosti odporcu. Výšku zisku podnikateľa ovplyvňujú výdavkové položky, ktoré si podľa platných právnych predpisov môže síce účtovne započítavať do nákladov, ale v skutočnosti tvoria jeho príjem, ktorý používa aj na osobnú potrebu. Tiež je potrebné posúdiť nevyhnutnosť výdavkových položiek s ohľadom na skutočnosť, či ide o výdaje, bez ktorých by nebolo možné dosiahnuť zabezpečenie výkonu podnikateľskej činnosti, alebo či ide o výdaje, ktoré čo do svojho druhu či rozsahu smerujú skôr k rozširovaniu podnikateľskej činnosti. Výšku zisku u podnikateľa preto nie je možné považovať za výšku reálneho príjmu podnikateľa. V danom prípade správne súd prvého stupňa poukázal na to, že odporcovi sa v podnikaní darí, keď si mohol dovoliť v krátkom čase uzavrieť dve úverové zmluvy (na kúpu dvoch áut, ktoré odporcovi slúžia jednak na osobnú potrebu ale aj na podnikanie), vo februári 2013 a apríli 2013, ktoré spláca splátkami vo výške približne 444 eur. Podľa názoru odvolacieho súdu, ak si odporca môže dovoliť splácať úvery v uvedenej výške, a mať ďalšie hore uvedené náklady na živobytie a náklady spojené s podnikaním, môže platiť aj výživné v súdom určenej výške. Súd pri určovaní výšky výživného prihliadol aj ku skutočnosti, že odporca sa pri starostlivosti o syna iným spôsobom nepodieľa, so synom sa nestretáva, všetko mu zabezpečuje matka.

Odporca v odvolaní ďalej poukazoval na to, že navrhovateľ nepreukázal výšku nákladov na internát a stravné a odporca sa domnieva, že výživné vo výške 110 eur, ktoré je ochotný platiť na potreby navrhovateľa je dostatočné. Súdu prvého stupňa vyčítal, že prihliadol na potrebu návštevy navrhovateľa

v posilňovni, zvýšenú potrebu športového oblečenia, výdavkov za telefón a podobne, ale neprihliadal na základné potreby a lieky pre odporcu. Skutočnosti uvádzané v odvolaní odporcu však nemožno považovať za relevantné, pretože z vykonaného dokazovania nevyplývajú. Ak súd zaviazal odporcu platiť navrhovateľovi 180 eur mesačne na jeden deň pripadne na potreby navrhovateľa suma 6 eur. Z takejto sumy si navrhovateľ nebude schopný zabezpečiť ani tie najzákladnejšie potreby (bývanie na internáte, stravu, oblečenie, cestovanie do školy) a už vôbec nie ďalšie potreby (vzdelávanie, prípravu na povolanie, kultúrne, športové, rekreačné potreby) a tvrdenie, že by súd vo výške priznaného výživného zohľadnil zvýšené výdavky navrhovateľa na telefón, posilňovňu a výdavky na športové oblečenie nie je pravdivé. Aj za predpokladu, že rovnakú sumu odstane od matky, bude suma na jeho denné náklady predstavovať 12 eur, za čo si bude môcť zabezpečiť len to najnevyhnutnejšie, čo potrebuje v súvislosti s návštevou vysokej školy v Zlíne a živobytím u matky. Pre porovnanie, podľa toho čo uviedol odporca, náklady odporcu súvisiace so živobytím na mesiac predstavujú sumu približne 1.100 eur (po odpočítaní výživného na dve deti), na deň je to 36 eur, takže nie je pravdivé ani tvrdenie odporcu, že by súd prihliadol na zvýšené potreby navrhovateľa a vôbec neprihliadol na potreby odporcu. Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade postačuje odôvodnenie zvýšenia výživného súdom prvého stupňa, vzhľadom na ustanovení § 121 O.s.p., podľa ktorého netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe. Každý rodič vie, koľko stoja uvedené položky, či už na zabezpečovanie základných alebo ďalších potrieb, resp. tieto informácie sú dostupné na internete. Navrhovateľ nepoukazoval na žiadne položky súvisiace s návštevou školy, cestovaním, stravovaním, ubytovaním na internáte, atď., ktoré by sa odlišovali od bežného priemeru. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že ak by si aj navrhovateľ zarobil určitú sumu peňazí ako brigádnik, rodičov to nezbavuje povinnosti platiť mu výživné. Napokon ak navrhovateľ bude mať záujem zabezpečiť si aj ďalšie svoje potreby, bude musieť sa aj popri štúdiu zamestnať, pretože po získaní výživného od rodičov v určenej výške si z týchto peňazí zabezpečí len nevyhnutné potreby.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vo výroku vecne správny, s použitím ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods.1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. Procesne úspešnému odporcovi trovy konania nevznikli, preto mu ich náhradu súd nepriznal.

Senát odvolacieho súdu prijal tento rozsudok pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.